

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum Anderlecht te ANDERLECHT

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	31963
Instelling	GO! atheneum Anderlecht
Directeur	Erik VAN DEN BERGHE
Adres	Sint-Guidostraat 73 - 1070 ANDERLECHT
Telefoon	02-522.71.12
Fax	02-522.81.89
E-mail	ka.anderlecht@g-o.be
Website	http://www.kaa.vgc.be
Bestuur van de instelling	GO! Scholengroep Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Scholengemeenschap	SG GO Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
CLB	GO! CLB Brussel
Adres	Dielegghemse Steenweg 24 - 1090 JETTE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-02-2014; 18-02-2014; 19-02-2014; 20-02-2014; 21-02-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	21-02-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	28-04-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Wouter SCHELFHOUT
Teamleden	Bart MAES, Christian POTLOOT, Marie-Rose VAN NOOTEN
Deskundige(n) behorend tot de administratie	NIHIL
Externe deskundige(n)	NIHIL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
3.1.1.2 Techniek in 1A en in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2010/006)	9
3.1.1.3 Wiskunde in 1A en in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/005)	11
3.1.1.4 Economie in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/001)	12
3.1.1.5 Nederlands in aso tweede graad Economie en Humane wetenschappen (leerplan 0/2/2012/019)	14
3.1.1.6 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019, 2006/022, 2006/040, 2006/049).....	15
3.1.1.7 Economie in aso tweede graad, studierichting Economie (leerplan 2006/155) en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan 2006/042)	18
3.1.1.8 Engels en Nederlands in tso derde graad in de studierichtingen Fotografie (leerplan 2002/268 en leerplan 2004/080).....	20
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?.....	22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	22
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	23
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Leerbegeleiding	24
4.2 Evaluatiepraktijk.....	25
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	29
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	32
6.1 Wat doet de school goed?.....	32
6.2 Wat kan de school verbeteren?	32
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	32
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	33
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	33

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het GO! Atheneum Anderlecht profileert zich als een Nederlandstalige, artistiek gerichte school met aandacht voor een brede en kwaliteitsvolle basisvorming, voor discipline en voor een goed uitgewerkte begeleiding van haar leerlingen. De school is gesitueerd in een overwegend niet-Nederlandstalige omgeving. Ze organiseert een A-stroom met in het tweede leerjaar van de eerste graad de opties Moderne wetenschappen en Artistieke vorming. Verder worden verschillende studierichtingen aangeboden in de tweede en derde graad in het aso en kunstrichtingen in het kso en het tso. De meerderheid van de leerlingen maakt deel uit van niet-Nederlandstalige gezinnen met een immigratieachtergrond. Heel wat leerlingen hebben schoolse achterstand opgelopen.

Het Atheneum Anderlecht betreft één administratief instellingsnummer, maar omvat vier vestigingsplaatsen waarvan er drie volledig onder het pedagogisch beleid van een andere school vallen. De directeur van het Atheneum Anderlecht is op papier eindverantwoordelijke voor deze vestigingsplaatsen, maar neemt in de praktijk enkel het schoolbeleid en de schoolorganisatie van de vestiging in Anderlecht voor zijn rekening. De school kent een nieuwe doorstart na een moeilijke periode die gepaard ging met voortdurende directiewissels. De directeur, die de school nu sinds het derde schooljaar aanstuurt, is er in geslaagd om meer orde, rust en duidelijkheid te creëren. Dit wordt ook ondersteund door een perspectief op een betere schoolinfrastructuur. De school kreeg een gunstig advies voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De organisatie van dit beleid is opnieuw op het juiste spoor gezet.

Om een nieuw elan te creëren en een antwoord te bieden op de uitdagingen die de doelgroep met zich meebrengt, heeft de school haar visie en werking geactualiseerd. De visieontwikkeling en het beleid gaan verder dan een dagdagelijkse aansturing van de schoolorganisatie. Er is een groeiende aandacht voor een resultaatgerichte aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen (curriculum, evaluatiebeleid en leerbegeleiding). Op deze wijze slaagt de directie er in om het schoolteam te laten focussen op haar kerntaak en ontstaat er een aangenaam leer- en leefklimaat. Aansluitend bij haar visie, slaagt de school er in een brede vorming te realiseren. De vakoverschrijdende eindtermen worden dan ook in voldoende mate nagestreefd. Het engagement van het schoolteam is sterk. Dit heeft te maken met de motivatie van de teamleden, maar ook met de wijze waarop de school wordt geleid. De directeur stelt zich motiverend en ondersteunend op en betreft het team bij het nemen van belangrijke beslissingen. Toch zijn er bij de ontwikkeling van het beleid nog een aantal duidelijke uitdagingen aan te gaan. Deze hebben te maken met het aanzetten van het schoolteam om na te denken over innovatieve werkwijzen om gericht in te spelen op de benodigde leerprocessen van de doelgroep en deze ook in de klaspraktijk in te voeren. Een belangrijk aandachtspunt blijft - het verder zetten van de inhaalbeweging op het vlak van didactische uitrusting om een volledige leerplanrealisatie mogelijk te maken. Door een beperkte ICT-infrastructuur blijft de integratie van ICT en ook een meer competentiegerichte aanpak in de meeste vakken beperkt.

De doorlichting van de geselecteerde vakken brengt enkele tekorten aan het licht. De leerplanrealisatie voldoet niet voor techniek in het eerste jaar van de eerste graad A-stroom en voor economie en techniek in het tweede jaar van de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen. De tekorten hebben voor beide vakken te maken met een tekort aan didactische uitrusting om een volledige leerplanrealisatie mogelijk te maken. In de andere doorgelichte vakken worden de leerplandoelstellingen wel in voldoende mate gerealiseerd. Het is echter wel zo dat een aantal werkpunten op het vlak van leerplanrealisatie en evaluatie die bij de doorgelichte vakken worden aangeduid ook een uitdaging vormen bij alle vakken en dus voor het volledige schoolteam. Het gaat onder meer om het verder ontwikkelen van aangepaste differentiërende en activerende werkvormen, taalgericht vakonderwijs, procesevaluatie, aandacht voor zelfsturing en leren leren, vakgerichte remediëring. Ook het beheersingsniveau dat wordt bevraagd bij de evaluatie vergt een voortdurende bewaking. Uit het onderzoek van de vakken blijkt enerzijds dat de representativiteit en het niveau van de evaluatie soms maar nipt voldoen. Sommige leraren hechten veel belang aan het reproducerend bevragen van kennis en minder aan toepassingsvaardigheden of inzicht. Anderzijds merken we dat in de derde graad het niveau van de evaluatie vaak voldoende hoog is waardoor de vereisten voor het uitreiken van diploma's worden

gehonoreerd. Toch is het studiesucces van de afgestudeerden in het hoger onderwijs in vergelijking met de Vlaamse gemiddelden zwak. Als reactie zet de school de laatste jaren sterk in op het gericht werken aan studievaardigheden via specifieke vakken in het complementair deel.

Sinds zijn aantreden heeft de directeur van kwaliteitszorg een aandachtspunt gemaakt. Het werken aan leerwinst binnen de context van de school en het werken aan het welbevinden van leerlingen zowel als van personeel vormen daarbij het uitgangspunt en een graadmeter. Er werden enquêtes gehouden bij het personeel, de leerlingen en de ouders en de school heeft op basis daarvan al eerste acties ondernomen. De school verzamelt en analyseert echter nog maar weinig concrete gegevens op het vlak van de onderwijsprocessen, de (vakgerichte) remediëring en de resultaten hiervan als basis voor het bijsturen van het beleid.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een beperkt gunstig advies omwille van de vermelde tekorten in de leerplanrealisatie. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate zijn weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	techniek, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek, wiskunde	economie
Graad 2 ASO Economie	Nederlands	economie
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	Nederlands	cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 TSO Fotografie	Engels, Nederlands	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	Het ontwikkelen van een schooleigen VOET-visie is vrij recent. De visie is geënt op het pedagogisch project van de school. De school heeft in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst haar beginsituatie op het vlak van de VOET vorig schooljaar in kaart gebracht. Ze streeft er enerzijds naar de VOET via diverse bestaande activiteiten en projecten te realiseren. Anderzijds integreert ze de VOET planmatig in de diverse vakken. Uit de grondige inventarisatie van de VOET binnen vakken, projecten en andere initiatieven bleken enkele hiaten in het aanbod en de diepgang. De klemtoon op leren leren is vanwege de schoolcontext vrij uitgesproken.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren adequaat te ondersteunen. De ondersteuning sluit aan bij de wijze waarop de school is georganiseerd en bij de structuur van haar onderwijsaanbod. Specifiek daarbij is de centrale rol van de vakgroepen, het gebruik van het digitaal schoolplatform, de aandacht voor de verschillende onderwijsvormen en de werking per leerjaar en studierichting. De organisatie en coördinatie zijn in handen van de directie, van een coördinerende VOET-werkgroep, van trekkers van een aantal vakoverschrijdende projecten en van de vakgroepvoorzitters. Deze laatste zorgen voor de implementatie van de VOET binnen de vakken. De communicatie verloopt zowel via formeel als via informeel overleg. Zo hebben onder andere de personeelsvergaderingen en dienstmededelingen bijgedragen tot het verbreden van het draagvlak. De ouders worden via de infobrieven op de hoogte gebracht van de na te streven VOET binnen het voorgestelde project.
Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, deze hebben reeds geleid tot een beperkt aantal bijsturingen. De evaluatie binnen de vakken gebeurt aan de hand van de besprekingen van de leerlijnen binnen de vakwerkgroepen. Ook de meeste projecten worden gericht geëvalueerd en bijgestuurd naargelang de hiaten. De VOET-werking is zichtbaar op school via de leerlingenraad en de schoolkrant. Uit de analyse blijkt een vrij degelijke dekkingsgraad en diepgang in het nastreven van de VOET. Door een goede spreiding te beogen zorgt het beleid er bovendien voor dat de planlast voor de leraren beperkt blijft.
Ontwikkeling	De werkgroep volgt professionaliseringsinitiatieven met betrekking tot de VOET. Het schoolteam werd grondig geïnformeerd over de nieuwe VOET en ondersteund door de op school aanwezige werkgroep. De pedagogische begeleiding speelde een belangrijke rol bij de doorstart van de school m.b.t. VOET. De leden van de werkgroep willen de implementatie verder optimaliseren via een aantal gerichte bijsturingen. Zo wil de school een VOET-lijn per graad opstellen voor de contexten.

Uitvoering Politiek-juridische samenleving	De meerderheid van de eindtermen worden evenwichtig, met voldoende diepgang bij de meeste leerlingen nagestreefd. De school levert via geïntegreerde werkperiodes en extra-muros activiteiten o.a. via bezoeken aan het Brussels parlement en filmvoorstellingen een doelgerichte bijdrage levert aan de inspanningsverplichting voor de aangeduide VOET. Ook in verschillende vakken, onder andere Nederlands, geschiedenis en aardrijkskunde hebben de leraren voor deze context, expliciet en impliciet, aandacht. De werking van de leerlingenraad, waaraan het beleid veel belang hecht, draagt gedeeltelijk bij tot het bereiken van de eindtermen binnen deze context.
Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang nagestreefd doch de spreiding over de studierichtingen is vrij onregelmatig. In verschillende vakken, onder andere geschiedenis, Frans, plastische opvoeding en fotografie hebben de leraren aandacht voor deze context. Het bereik en de diepgang van het dansproject in de tweede en derde graad vormt een voorbeeld van goede praktijk.

3.1.1.2 Techniek in 1A en in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2010/006)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De nodige infrastructuur voor het realiseren van de doelstellingen ontbreekt.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het vak techniek wordt opgesplitst in één lesuur 'techniek theorie' en één lesuur 'techniek projectwerk'. Tijdens het uur projectwerk komen de doelstellingen in combinatie met een ander vak aan bod. Door deze opsplitsing krijgen de leerlingen heel wat leerplandoelstellingen versnipperd en te kennisgericht aangeboden, wat maakt dat het aanbod niet is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Hoewel de meeste toepassingsgebieden wel aan bod komen, worden sommige doelstellingen door deze verkaveling tevens onvoldoende uitgediept. De leerplanrealisatie staat tevens onder druk door het gebrek aan stabiliteit in de personeelsbezetting. Met wisselende titularissen, is het niet evident de leerplanrealisatie te bewaken. Bij de enkele 'doe-activiteiten' die worden uitgevoerd ligt, voornamelijk door organisatorische problemen, de nadruk veelal op het klassikaal uitvoeren van projecten waardoor tevens het aspect veiligheid onvoldoende aandacht krijgt tijdens de lessen. De evolutie van gesloten en sterk gestuurde opdrachten naar een meer open en creatievere opdracht met integratie van opzoekwerk is grotendeels afwezig. Ook de aandacht voor de samenhang tussen de kerncomponenten (technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen en keuzes) en de dimensies (begrijpen, hanteren en duiden) is nog onvoldoende in het leerproces opgenomen. Dit schooljaar zijn een aantal projecten volgens het technologisch proces uitgewerkt. Deze moeten wel nog hun ingang vinden in de lespraktijk.
Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i> <i>Samenstelling klasgroepen</i>	Door de twee lestijden techniek verspreid over de lesweek aan te bieden, komt het optimaal gebruik van de lestijd in het gedrang. Bovendien zorgen de projecten voor vrij veel lesuitval voor het vak techniek, dit door de vele studieuitstappen. Ook de grote klasgroepen tijdens de lestijd 'techniek theorie' belemmeren het actief en constructief leren en werken.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt momenteel niet over een uitgerust technieklokaal. Volgend schooljaar zal, na de renovatiewerkzaamheden, dit probleem opgelost zijn. Om ICT te integreren in het leerproces beschikken de leraren niet over computers met internetaansluiting in de lokalen. De leerlingen kunnen wel uitwijken naar het computerlokaal voor klassikale ICT-momenten. Dit ene lokaal is echter al vaak bezet en bovendien is de ruimte en het aantal computers in dit lokaal te gering om te kunnen werken met grotere klasgroepen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is opgebouwd rond dagelijks werk en examens, die beide evenveel gewicht hebben in het eindtotaal. De meeste toets- en examenvragen zijn duidelijk opgesteld, maar ze zijn veelal beperkt tot reproductie. Aansluitend komen niet alle onderwijsdoelstellingen evenwichtig en op het vereiste beheersingsniveau aan bod. De puntenverhouding tussen practica en theoretische kennis helt heel sterk over naar de theoretische kennis.
	De versnippering van de lestijden techniek wordt doorgetrokken voor de examens. Zo leggen de leerlingen voor elke lestijd een examen af, wat nogmaals bewijst dat de doelstellingen veel te theoretisch aangereikt en geëvalueerd worden. Voor de evaluatie van de projecten waarbij zowel product- als procesevaluatie aan bod moet komen, werd dit schooljaar gestart met het gebruik van een zelfevaluatie instrument. Naast kennis evalueren de leraren ook vaardigheden en vakgebonden attitudes, maar hoe de resultaten tot stand komen en in welke mate deze verrekend worden, is onduidelijk.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen in een leer- en leefklimaat waar de begeleiding en het welbevinden van de leerlingen centraal staan. De grote klasgroepen en de zwakke taalbeheersing tijdens de lestijd 'techniek theorie' belemmeren echter het toepassen van activerende werkvormen en het invoeren van begeleid zelfstandig leren. De projectmatige aanpak versterkt de taalvaardigheid van de leerlingen. Het inschakelen en het gebruik van het digitale leerplatform is eerder beperkt. Als belangrijkste reden wordt opgegeven dat de leerlingen hiervoor niet te motiveren zijn. Het lesmateriaal bestaat uit zelf opgesteld studiemateriaal en een werkboek. De remediëring bestaat enerzijds uit het onmiddellijk bijsturen van de leerlingen tijdens de lessen. Anderzijds kunnen leerlingen met achterstand of tekorten een beroep doen op de leerhulpklas, huiswerkbegeleiding of de middaglessen.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Door de kleinschaligheid van de eerste graad bestaat er geen afzonderlijke vakgroep op schoolniveau. De vakgroep techniek vergadert samen met deze van de wetenschappen wat weinig meerwaarde biedt. Hoewel de leraren nascholing volgen die afgestemd is op de geldende noden benaderen ze nog onvoldoende de leerplanvisie met het oog op een kwaliteitsvolle realisatie van de leerplandoelen. Positief is alvast het engagement van alle betrokkenen om de bovenstaande hiaten op te nemen.

3.1.1.3 Wiskunde in 1A en in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/005)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod van de leerstof is volledig en met aanvaardbare diepgang. De evaluatie is transparant en betrouwbaar.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerlingen volgen het leerplan op basis van vijf wekelijkse lestijden in het eerste en vier wekelijkse lestijden in het tweede jaar. De domeinen meetkunde en getallenleer worden binnen een lesweek alternerend aangeboden zoals voorgesteld in het leerplan. De meeste leerplandoelen en eindtermen worden op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang behandeld. De klemtoon ligt zowel op de ontwikkeling van kennis (definities, eigenschappen) als op de ontwikkeling van vaardigheden (rekenvaardigheid, tekenvaardigheid,...). In de vrije tijdruimte krijgen de leerlingen verdiepingsleerstof aangeboden. Tijdens de lessen wordt ICT ondersteunend ingezet. Zo krijgen de leerlingen, ter ondersteuning van wiskundige inzichten en het aanschouwelijk maken van de leerstof, demonstraties te zien met aangepaste software waaronder algebraïsche en meetkundige pakketten. Ook het gebruik van het rekentoestel en de controle op de betrouwbaarheid van het afgelezen resultaat krijgen voldoende aandacht. Het digitaal platform wordt tevens vrij adequaat ingeschakeld, onder meer om de nazorg van de lessen te ondersteunen.

De algemene taalondersteuning wordt gerealiseerd door de aandacht voor het eigen taalgebruik, de samenwerking met het vak Nederlands en via het posterproject. Specifieke aandacht voor het vak wordt geboden via de symbolenlijst en begrippen en vakterminologie te verklaren via het 'vakwoordenboekje'.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

In het leslokaal zijn de vereiste uitrusting en leermiddelen beschikbaar om de leerplandoelen te realiseren, maar de inrichting van het vaklokaal is eerder elementair. Verder is het klaslokaal uitgerust met een interactief bord dat efficiënt ingezet wordt. De leerlingen beschikken desgevallend over laptops die sporadisch gebruikt worden.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is opgebouwd rond dagelijks werk en examens, die beiden evenveel gewicht hebben in het eindtotaal. Naast kennis worden ook vaardigheden en vakgebonden attitudes geëvalueerd. De gedragsattitudes worden voor 20 % opgenomen in de score voor dagelijks werk. Hoe de gedragsattitudes beoordeeld worden, is eerder vaag.

De evaluatieresultaten variëren van goed tot onvoldoende met uitschieters zowel naar boven als naar beneden. Mogelijke oorzaken van tekorten situeren zich binnen de studie-ijver en de zwakke taalbeheersing van sommige leerlingen. Hoewel de leerlingen vanuit het Nederlandstalig basisonderwijs met een getuigschrift in het eerste leerjaar A instromen, belet de gebrekkige taalvaardigheid van sommige van hen het bereiken van de verwachte beheersingsniveaus.

De examens hebben een moeilijkheidsgraad die overeenstemt met de verwachtingen in de leerplannen. Ze bevatten een transparante puntenverdeling. De klemtoon van de examens ligt soms voor een vrij groot gedeelte op meerkeuzevragen. Sommige vragen behoren eerder tot de 'weetjes' dan te peilen naar inzicht. De validiteit van de examens kan echter in vraag gesteld worden aangezien examenvragen jaar na jaar soms in ongewijzigde vorm worden hergebruikt. De toetsvragen liggen in het verlengde van de examenvragen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen binnen een gestructureerd en aangenaam klimaat. De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en de lestijd wordt zo optimaal mogelijk benut. De leerlingen krijgen door de vakgroep opgesteld studiemateriaal ter beschikking dat omwille van de gestructureerde opbouw sterk leerbevorderend is. Handboeken worden gebruikt als naslagwerk en als oefeningenbron. Door af en toe terug te koppelen naar toepassingen binnen de dagdagelijkse realiteit en kunst wordt de studiemotivatie van de leerlingen geprikkeld.

Via het digitaal leerplatform zijn interessante weblinks en extra documenten (leren leren studietips, een symbolenlijst,...) ter beschikking. Hoewel de leraren kunnen aantonen dat de meeste leerlingen deze documenten raadplegen, zijn deze minder afgestemd op individuele begeleidingsnoden. Leerlingen met achterstand of tekorten worden bijgewerkt via de leerhulpklas, huiswerkbegeleiding en bijlessen en dit op initiatief van de leerling of de leraar.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Binnen de vakgroep is er degelijk professioneel overleg over de leerplaninhouden, leerbegeleiding en evaluatie. De eigen werking wordt overzichtelijk en actueel gehouden via een goed uitgewerkt vakdossier. De leraren volgen nascholing die afgestemd is op de geldende noden. De formele en informele samenwerking heeft heel wat positieve resultaten opgeleverd. Aanvullend is de vakgroep zoekende om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven en te evalueren.

3.1.1.4 Economie in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/001)

Voldoet niet

De school bereikt in onvoldoende mate de leerplandoelen. Ten gevolge van onvoldoende ICT-infrastructuur, vorig schooljaar in combinatie met een te grote klasgroep, kunnen een aantal leerplandoelen niet worden gerealiseerd.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelen met betrekking tot 'Zelf op onderzoek' (nr. 6) worden onvoldoende gerealiseerd ten gevolge van een te beperkte ICT-infrastructuur. Hierdoor blijft ook een verdere ICT-integratie gering. De andere leerplandoelen worden wel voldoende volledig gerealiseerd. Vorig schooljaar kon dit binnen de grote klasgroep (26 leerlingen) enkel met een volgehouden inzet en engagement. Dit ging echter gepaard met een nipt voldoende beheersingsniveau. Dit schooljaar kan dankzij de kleinere klasgroepen de diepgang van de leerplanrealisatie worden verbeterd. Ook de doelen van de didactische uitstap en van het volgen van de actualiteit worden dit schooljaar voldoende gerealiseerd. Voor het aanbrengen van de leerstof wordt vertrokken vanuit de leefwereld van de leerling. Dit gebeurt vooral via onderwijsleergesprekken, maar vanaf dit schooljaar is er dankzij de kleinere klasgroepen ook een groeiende aandacht voor individuele en groepsopdrachten. De onderzoeksopdrachten worden veeleer door het leerboek gestuurd en niet door het leerplan. Er bestaat nog marge voor de uitwerking van een meer activerend en competentiegericht onderwijs waarbij de leerlingen het eigen leerproces meer in handen leren te nemen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over onvoldoende ICT-infrastructuur. Ten eerste is er slechts een ICT-lokaal, ten tweede is de ruimte en het aantal computers in dit lokaal te gering om te kunnen werken met grote klasgroepen. Er zijn ook geen goed functionerende computers in de klaslokalen zelf. Hierdoor was er geen integratie van ICT binnen de didactische aanpak vorig schooljaar en blijft het zeer moeilijk om dit te realiseren dit schooljaar.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende representatief voor het geheel van de leerplandoelen, behalve met betrekking tot het onderdeel 'Zelf op onderzoek' (leerplandoel nr. 6). De evaluatie is voldoende valide, transparant en wordt goed voorbereid. Er is veel aandacht voor een overzichtelijke herhaling van de leerinhouden voor de proefwerken. Er is echter vooral aandacht voor reproductieve (toepassings)vragen, maar wel op een gevarieerde wijze. Hiermee wil men inspelen op de nood aan herkenbaarheid voor de leerlingen. Inzichtelijke toepassingsvragen (ook als basis voor oriëntering) komen echter minder aan bod. Bij het onderzoek naar de ingevulde examens blijkt dat er soms mild wordt geëvalueerd in de zin dat voor beperkt geformuleerde antwoorden toch nog veel punten worden gegeven. De klasresultaten werden de voorbije jaren gekenmerkt door normale klasgemiddelden. Leerlingen met tekorten hadden bijna altijd ook veel tekorten voor de andere vakken. De formatieve evaluatie naar aanleiding van dagelijks werk en opdrachten in de klas is nog weinig procesgericht uitgewerkt. Een meer structurele aanpak, waarbij basiskennis, vaardigheden en inzichten voldoende worden geoefend via opdrachten en opnieuw worden bevraagd via hertoetsen blijft nog beperkt. De rapportering naar de leerlingen en verdere communicatie met de ouders is goed uitgewerkt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen worden ondersteund bij hun leerproces. Zo schenken de leraren aandacht aan de nodige herhaling voor en feedback na toetsen en examens. Verder hebben de leerlingen de mogelijkheid om bijkomende oefeningen of bijlessen te vragen, maar hiervan wordt slechts sporadisch gebruik gemaakt. Bij duidelijke tekorten wordt er ook gericht geredieerd of wordt deze remediëring doorgegeven aan structurele initiatieven op schoolniveau. De preventieve aandacht voor leerbegeleiding via een aangepaste didactische aanpak tijdens de lessen blijft nog beperkt. Enerzijds is het wel zo dat door de kleine klasgroepen dit schooljaar er meer aandacht kan worden gegeven aan individuele leernoden. Anderzijds blijft het gericht creëren van mogelijkheden tot differentiatie via activerende opdrachten beperkt. Daardoor zijn er minder mogelijkheden om individueel aangepaste feedback te geven op specifieke competenties (zowel vakspecifiek als op het vlak van zelfregulatie). Ook op het vlak van taalgericht vakonderwijs worden hierdoor kansen gemist. Verder krijgen studievaardigheden, zoals het leren schematiseren, te beperkte aandacht tijdens de lessen. Deze werkpunten worden deels opgevangen door het aanbod op het vlak van leren leren binnen de 'leerhulpklas'. De transfer van deze lessen naar de vakken zelf wordt echter nog onvoldoende uitgewerkt.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Er is een goede vakgroepwerking met veel overleg met de collega van de derde graad. Specifiek vakoverleg met leraren buiten de school gebeurt niet. Er is aandacht voor nascholing, waarbij de verworven inzichten ook in de praktijk worden omgezet. De eigen klaspraktijk wordt opnieuw in vraag gesteld, geoptimaliseerd en bijgestuurd. De grote betrokkenheid en inzet vormen een waarborg voor het zoeken naar oplossingen voor de hiervoor gestelde uitdagingen.

3.1.1.5 Nederlands in aso tweede graad Economie en Humane wetenschappen (leerplan 0/2/2012/019)

Voldoet

De leerplanrealisatie voor het vak Nederlands voldoet. De eindtermen Nederlands worden geïntegreerd aangeboden en verwerkt in functionele contexten. De evaluatiepraktijk is afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leraren gaan professioneel om met de doorgaans kwetsbare beginsituatie van de leerlingen: instromende leerlingen in het eerste leerjaar vanuit verschillende scholen, het uiteenlopende taalniveau, de sociaal-economische thuissituatie en de studiecultuur van de leerlingen. De leraren spannen zich in om het onderwijsaanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de leerplanrealisatie. De vaardigheden worden geïntegreerd aangeboden en voldoen. Vooral in het tweede leerjaar situeren de taaltaken zich op de verwerkingsniveaus die in de leerplandoelstellingen aangegeven worden. Sinds dit schooljaar steunt de leerplanrealisatie ook in het eerste leerjaar op structurerende en beoordelende verwerkingsniveaus. De leerlingen krijgen voldoende verschillende tekstsoorten aangereikt met een gevarieerd leesdoel. Het werken met strategieën, stappenplannen en attitudes, die peilen naar het kunnen kiezen en toepassen, wordt aangeleerd. De overdraagbaarheid van deze systematiek naar andere vakken wordt niet altijd voldoende zichtbaar voor de leerling benaderd. De verticale leerplangerichte invulling van de schrijfopdrachten (schrijfportfolio, bundeling van schrijftaken) is een voorbeeld van goede praktijk. Taalbeschouwing wordt vooral ingezet als reflectie op het eigen taalgebruik, minder op dat van anderen, maar eveneens op de factoren die de mogelijkheden van het taalsysteem verduidelijken.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Door de beperkte accommodatie (kleine leslokalen) en omdat sommige lokalen onvoldoende zijn uitgerust, kunnen nieuwe media niet altijd worden ingezet tijdens de lessen. Er is nood aan lokalen met een gepaste ICT-uitrusting waarin leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen om bijv. zoekopdrachten uit te voeren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is transparant, volledig en evenwichtig. De vakgroep heeft daarover afspraken gemaakt. De nadruk ligt duidelijk op de vaardigheden. Mondelinge en schriftelijke taken en toetsen vormen de basis van de beoordeling van de vaardigheden luisteren, schrijven, spreken en lezen. Ook boekverslagen, actualiteitsopdrachten, leesportfolio e.d. maken deel uit van de evaluatie. De verhouding van punten toegekend aan kennis en vaardigheden ligt niet vast, maar is taakgebonden en afhankelijk van de beoogde leerplandoelen. Vormen van zelfevaluatie komen voor als reflectie op de eigen schrijfproducten. Individuele spreek- en schrijfmomenten krijgen de nodige aandacht en feedback. De bereidheid om correct Nederlands te spreken en te schrijven is de belangrijkste vakattitude, die steeds wordt bewaakt. Voor de proefwerkvragen is het niet voor alle vragen duidelijk welke eindterm of leerplandoelstelling wordt beoogd. De puntenverdeling is duidelijk en gespreid over taalbeschouwing (taalgebruik en taalsysteem), woordenschat, lezen, schrijven, spreken, luisteren en de leesportfolio. Sterk is het leerondersteunend karakter van de beoordelingscriteria, die duidelijk aangeven wat van de leerling wordt verwacht en wat het gewenste resultaat kan zijn.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

Er is voldoende ruimte voor inbreng en interactie met de leerlingen in een aangenaam leef- en leerklimaat. De leerlingen worden tijdens de lessen betrokken bij het leerproces.

Leerlingen met specifieke moeilijkheden krijgen bijkomende ondersteuning. Voor dyslectici worden de gewenste Sticordi-maatregelen toegepast.

De organisatie van de remediëring is in deze graad eerder vraaggestuurd. Indien nodig wordt de remediëring (feedback tijdens de lessen, herhaling leerstof aan de hand van de toetsen, uitgebreide bespreking naar aanleiding van proefwerken, herhaling posterwoorden, bijlessen voor leerlingen die afwezig waren) geïndividualiseerd.

Toch is het niet steeds duidelijk wat concreet verwacht wordt van de leerlingen op school- en op klasniveau bij het nastreven van vakoverschrijdende eindtermen leren leren (Welke zijn de opvattingen over leren leren, informatieverwerking en –verwerking, zelfstandig leren problemen op te lossen. Hoe worden die concreet geïntegreerd in het leerproces van de leerlingen?).

Strategieën en stappenplannen gekoppeld aan taaltaken worden door de leerlingen planmatig gevolgd. Om operationeel te kunnen worden ingezet ter ondersteuning van het didactisch proces zijn de werkvormen zoals groepswork, presentaties en projectwerk nog onvoldoende zichtbaar aanwezig.

Deskundigheidsbevordering*Overleg**Vorming*

De afspraken in de vakgroep resulteren in een gezamenlijke jaarplanning en gelijkaardige proefwerken voor parallelle lesgroepen. Door telkens wisselende lesopdrachten is er onvoldoende stabiliteit in de vakgroep Nederlands in deze graad om duurzame effecten te garanderen.

De meeste leraren volgden recent nascholing rond de invoering van het nieuwe leerplan Nederlands. De gevolgde nascholing wordt doorgegeven aan de collega's via mondelinge feedback.

De vakgroep werkt samen met externe partners (o.a. pedagogische begeleidingsdienst, hogescholen en universiteiten, bibliotheken) om de taalvaardigheid van de leerlingen aan te scherpen.

3.1.1.6 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019, 2006/022, 2006/040, 2006/049)

Voldoet

De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden voldoende bereikt: de studieresultaten zijn gebaseerd op een leerplangericht aanbod en op een representatieve evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod*Volledigheid**Evenwicht**Beheersingsniveau**Samenhang*

Het onderwijsaanbod is voor beide vakken goed afgestemd op de inhoud en het vereiste beheersingsniveau van de leerplandoelen.

Nagenoeg alle leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze aan bod. Een zeer beperkt aantal doelen krijgt minder aandacht. Om de werking zo goed als mogelijk af te stemmen op de leerplandoelen en de doelgroep, wordt het gehanteerde leerwerkboek aangevuld met bijkomend lesmateriaal, met authentieke bronnen en met een aantal extra-murosactiviteiten. Leerlingen krijgen frequent de kans om actief met de leerstof aan de slag te gaan en om begrippen, denkkaders en concepten toe te passen op concrete vraagstukken. Dit gebeurt onder meer aan de hand van een aantal verwervings- en verwerkingsopdrachten en taken. Wetenschappelijke kaders en begrippen worden aangeleerd binnen zinvolle en voor de leerlingen herkenbare contexten. Zeer dikwijls wordt aangesloten bij de leefwereld van de leerlingen en bij de actualiteit. Er is aandacht voor reflectie en voor het leren onderbouwen en formuleren van standpunten. Het aanbieden van uitbreidingsdoelen maakt het pakket voor de leerlingen vrij omvangrijk.

Het curriculum vertoont een sterke verticale samenhang. Doelen uit de voorgaande leerjaren worden in het aanbod geïntegreerd en verder uitgediept. Er wordt ook geïnvesteerd in het bijbrengen van inzicht in de samenhang tussen maatschappelijke verschijnselen. Er zijn enkele leerplangerichte samenwerkingsverbanden met vakken van de basisvorming. De samenhang met de vakoverschrijdende eindtermen wordt bewust nagestreefd.

Het werken aan de onderzoekscompetentie gebeurt aan de hand van een vak- en graadoverstijgende aanpak. In de tweede graad is er een theoretische onderbouwing en zijn er deelopdrachten die betrekking hebben op de verschillende fasen van het werken aan de onderzoekscompetentie. Er gaat aandacht naar het aanleren en inoefenen van verschillende onderzoeksmethoden. In het eerste en tweede leerjaar van de derde graad krijgen de leerlingen opdrachten waarin alle deelcompetenties moeten worden toegepast. Dankzij een intense begeleiding aan de hand van een stappenplan en een logboek slagen de leerlingen er in opdrachten te realiseren die grotendeels aan de criteria van de specifieke eindtermen voldoen. De diepgang van nogal wat werkstukken is evenwel beperkt omdat de verschillende onderdelen van het onderzoek dikwijls onvoldoende worden geïntegreerd. Het confronteren van onderzoeksresultaten met andere standpunten komt nog te weinig aan bod.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De organisatie van de lesweek is niet voor alle leerlingengroepen functioneel voor het realiseren van de leerplandoelen. Omwille van de spreiding van lessen over verschillende lokalen wordt de onderwijstijd niet maximaal efficiënt benut.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is leerplangericht, maar het bewaken van het beheersingsniveau is een werkpunt.

De vraagstelling bij de examens bestrijkt op een evenwichtige en representatieve manier het geheel van de leerplandoelstellingen. Slechts enkele doelen worden inhoudelijk versmald geëvalueerd. In de examens van het huidige schooljaar wordt de koppeling tussen de examenvragen en de leerplandoelstellingen correct weergegeven. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk. Dit is minder het geval voor de evaluatiecriteria bij opdrachten en taken.

De vraagstelling op de toetsen is vrij representatief voor de examens. Er gaat in de evaluatie van het dagelijks werk ook aandacht naar vakattitudes. Dit gebeurt aan de hand van weinig geoperationaliseerde criteria. Bij taken en opdrachten in het dagelijks werk van de derde graad komen ook de meer complexe beheersingsniveaus (analyseren, synthetiseren, beoordelen) aan bod. Het door de leerlingen gerealiseerde niveau bij deze opdrachten is veelal laag.

De examenvragen worden opgesteld aan de hand van eigen criteria die de relatie tussen de verschillende taxonomische niveaus aangeven. Dit resulteert in een aanvaardbare verhouding tussen reproductie, inzicht en toepassing, met een progressieve opbouw van de tweede naar de derde graad. Soms wordt het reproduceren van kennis meer beklemtoond dan in de criteria werd vooropgesteld, ook in de derde graad. Er wordt bij de examens af en toe transfer nagestreefd aan de hand van nieuw aangeboden materiaal. Er zijn toepassingen met betrekking tot de actualiteit en de eigen leefwereld. Er gaat af en toe ook aandacht naar het formuleren en onderbouwen van standpunten. Het beoogde beheersingsniveau komt evenwel in het gedrang omdat een aantal mechanismen elkaar versterken. Zo is een aantal toepassingsopdrachten al aangeboden op toetsen of opdrachten dagelijks werk. In deze gevallen wordt dus naar

reproductie gepeild. Af en toe worden onvolledige of deels foutieve of taalkundig vrijwel onbegrijpbare antwoorden bij de verbetering goedgekeurd. Bij meer uitdagende vragen moeten meerdere leerlingen afhaken. Meer complexe vaardigheden zoals analyseren en synthetiseren komen in de examens nauwelijks aan bod. Dit is wel het geval in opdrachten dagelijks werk waarvan het aandeel in de eindevaluatie beperkter is.

De evaluatiecriteria voor de onderzoekscompetentie zijn goed afgestemd op de specifieke eindtermen. Er is voor het eindwerk een criteriumgericht traject uitgetekend waarbij proces- en productevaluatie door de leraar en peerevaluatie en zelfreflectie door leerlingen een plaats hebben.

De resultaten voor de onderzochte vakken zijn wisselend. In tegenstelling tot het vorige schooljaar boeken nogal wat leerlingen in het huidige schooljaar tekorten op het examen. Het grootste aantal tekorten is terug te vinden in het eerste leerjaar van de derde graad. Deze tekorten vallen slechts beperkt samen met tekorten voor andere vakken. Enkele van de betrokken leerlingen zijn intussen geheroriënteerd. Het studiesucces van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs is zeer laag.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerbegeleiding speelt goed in op de beginsituatie en behoeften van de leerlingen en wordt gekenmerkt door een individuele aanpak.

Er wordt geïnvesteerd in taalondersteuning en taalstimulering. Dit gebeurt aan de hand van het gradueel bijbrengen van vakspecifieke woordenschat, het aanbieden van allerlei talig materiaal, opdrachten en taken, het gebruik van interactieve werkvormen, het corrigeren van schriftelijke en mondelinge taalfouten. Er gaat ook aandacht naar onderliggende taalproblemen als oorzaak van leerproblemen. De aandacht voor taal in de vraagstelling bij opdrachten, toetsen en examens ondersteunt het leren. Ondanks al deze inspanningen is het talig niveau van veel leerlingen zwak.

Er gaat ruime aandacht naar leren leren. Het ontwikkelen van leerstrategieën, de aandacht voor structuur en voor inzichtelijk werken en de reflectie op het eigen leren staan hierbij centraal. De leerlingen worden vooral in de derde graad evenwel te weinig uitgedaagd om het leren in eigen handen te nemen en om grotere leerstofgehelen te verwerken. Dit is niet optimaal met het oog op doorstroming naar het hoger onderwijs.

Er wordt sterk ingezet op de motivatie en het welbevinden van de leerlingen. Dit gebeurt door het creëren van een aangenaam en veilig leerklimaat. Een aantal boeiende en goed in het leerproces geïntegreerde extra-murosactiviteiten maakt het leren contextrijk en levensecht. Vormen van groepswerk bevorderen het coöperatief leren.

Het leren wordt verder ondersteund door goed gestructureerd en gedocumenteerd studiemateriaal, duidelijke leer- en evaluatieafspraken en door leerstofoverzichten die aangeven wat leerlingen met welke leerstofonderdelen moeten kunnen doen. Er wordt frequent gebruik gemaakt van actieve en gevarieerde werkvormen.

De kleine lesgroepen worden functioneel aangewend om leerlingen sterk te begeleiden via een individuele aanpak. Leerlingen worden van nabij opgevolgd, onder meer aan de hand van zeer frequente toetsen en taken. De leerbegeleiding is een verlengstuk van de evaluatie. Leerlingen kunnen steeds rekenen op remediëring. De examenresultaten worden door de leraren aangewend om het eigen handelen bij te sturen.

De school heeft geen structurele aanpak voor instromers. Toch zijn er elk jaar leerlingen die overstappen naar de studierichting Humane wetenschappen. Hun resultaten zijn dikwijls minder sterk dan die van hun klasgenoten.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

De lokalen zijn wat ruimte en vakgebonden inrichting betreft voldoende ondersteunend voor de leerplanrealisatie. Dit is veel minder het geval voor de ICT-uitrusting. Er is recentelijk één computer ter beschikking gesteld, de computerklas is dikwijls niet vrij, een beamer moet worden afgehaald en van het ene naar het andere lokaal gebracht. Omwille van de kleine lesgroepen compenseren de leraren met geïmproviseerde oplossingen dit gebrek gedeeltelijk, maar een vlotte integratie van ICT in de lessen is niet mogelijk.

Het digitale platform van de school wordt op een adequate wijze gebruikt om het leren te ondersteunen.

Deskundigheidsbevordering
*Beginsituatieanalyse
 Overleg
 Vorming*

De betrokkenheid van het team op de kwaliteit van de opleiding en op de zorg voor de leerlingen is hoog. De leraren volgen nascholing die afgestemd is op de leerplannen en op de doelgroep. De integratie van een nieuwe leraar in het team verloopt adequaat. De eigen werking wordt overzichtelijk en actueel gehouden via een goed uitgewerkt vakdossier. Het team heeft een sterk reflecterend vermogen en past dit toe op de kern van het leren en onderwijzen.

3.1.1.7 Economie in aso tweede graad, studierichting Economie (leerplan 2006/155) en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan 2006/042)

Voldoet

De leerplandoelen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is afgestemd op de leerplandoelen. Er is aandacht voor leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
 Evenwicht
 Beheersingsniveau
 Samenhang*

De cesuurdoelen voor economie in de tweede graad worden voldoende gerealiseerd. Bij het deelvak boekhouden schenkt men veel aandacht aan het inoefenen en toepassen, waardoor er een goed beheersingsniveau wordt gerealiseerd. Voor het onderdeel handelseconomie werkt men hoofdzakelijk leerboekgericht. Bijkomende toepassingen en een aanpak van de lessen via begeleid zelfstandige opdrachten blijven beperkt. Er worden wel relevante onderzoeksopdrachten uitgevoerd in het kader van de realisatie van de cesuurdoelen voor de onderzoekscompetentie. Dit wordt ondersteund vanuit een lesuur 'onderzoekseminarie' in het complementair deel.

In de derde graad worden de deelvakken micro- en macro-economie en bedrijfsbeleid afwisselend en evenwichtig behandeld. De leerplandoelen worden volledig en met voldoende diepgang gerealiseerd. Voor beide deelvakken wordt gebruik gemaakt van eigen cursusmateriaal. In het deelvak micro- en macro-economie wordt aandacht geschonken aan een inzichtelijke kennisverwerving, gebruikmakend van lesteksten, actualiteit, cijfergegevens, tabellen en grafieken. In het deelvak bedrijfsbeleid wordt bij het onderdeel kostencalculatiemethodes een hoog beheersingsniveau nagestreefd. Het leerplan beschouwt de

leerplandoelen als minimumdoelstellingen, waarbij de leraar bepaalde onderdelen naar eigen inzicht grondiger kan behandelen of uitbreiden. Dat gebeurt vooral voor het onderdeel wisselkoersen waardoor leerlingen bijkomend worden uitgedaagd. In het tweede leerjaar van de derde graad voeren de leerlingen een onderzoeksopdracht uit. Die beantwoordt grotendeels aan de verwachtingen van het leerplan m.b.t. de onderzoekscompetentie. Er vindt echter nog onvoldoende confrontatie plaats met andere standpunten en de kwaliteit van sommige eindproducten is beperkt.

Het realiteitsgerichte karakter van de lessen wordt zowel in de tweede als derde graad verhoogd via didactische uitstappen en de integratie van actualiteit. De integratie van ICT is echter beperkt. Voor het aanbrengen van de leerstof wordt vooral gebruik gemaakt van onderwijsleergesprekken, maar er is ook een groeiende aandacht voor het uitwerken van individuele en groepsopdrachten. Er bestaat echter nog marge voor de uitwerking van een meer activerend en competentiegericht onderwijs waarbij de leerlingen het eigen leerproces meer in handen leren nemen. Hierdoor kan het uiteindelijke beheersingsniveau van de leerlingen verder toenemen.

In het complementair deel van het tweede jaar van de derde graad worden voor de leerlingen van de studierichtingen economie-moderne talen en economie-wiskunde twee lesuren uitgetrokken voor het behalen van het attest bedrijfsbeheer. Dit gebeurt via een goed uitgewerkte bedrijfssimulatie waaraan de verschillende leerplandoelen worden gelinkt. Deze aanpak vormt een meerwaarde voor een realiteitsgerichte benadering van het deelvak bedrijfsbeleid binnen het vak economie.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over onvoldoende ICT-infrastructuur. Ten eerste is er slechts een ICT-lokaal, ten tweede is de ruimte en het aantal computers in dit lokaal te gering om te kunnen werken met grote klasgroepen. Er zijn ook geen goed functionerende computers in de klaslokalen zelf. Hierdoor blijft de integratie van ICT binnen de didactische aanpak beperkt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende representatief, valide, transparant en wordt goed voorbereid. Er is veel aandacht voor een overzichtelijke herhaling van de leerinhouden voor de proefwerken. Er is aandacht voor het bevragen van zowel reproductie, toepassingen als meer inzichtelijke vragen. Er wordt hierbij, vooral in de derde graad, ook gebruik gemaakt van multiple choice vragen. Deze vragen zijn goed uitgewerkt en valide. Toch wordt hierdoor soms de evaluatie van het zorgvuldig kunnen formuleren van meer complexe antwoorden vermeden, wat nochtans in aanloop naar het vervolgonderwijs voor de doelgroep een belangrijke competentie is. Bij het onderzoek naar de ingevulde examens blijkt dat er soms mild wordt geëvalueerd in de zin dat voor beperkt geformuleerde antwoorden toch nog veel punten worden gegeven. Al bij al is er vanaf de eerste graad een duidelijke en geleidelijke opbouw van de summatieve evaluatie naar een voldoende hoog beheersingsniveau in de derde graad. De klasresultaten werden de voorbije jaren gekenmerkt door normale klasgemiddelden. Leerlingen met tekorten hadden bijna altijd ook veel tekorten voor de andere vakken.
	De formatieve evaluatie naar aanleiding van dagelijks werk en opdrachten in de klas is nog weinig procesgericht uitgewerkt. Een meer structurele aanpak, waarbij basiskennis, vaardigheden en inzichten voldoende worden geoefend via opdrachten en opnieuw worden bevraagd via hertoetsen blijft nog beperkt. De rapportering naar de leerlingen en verdere communicatie met de ouders is goed

uitgewerkt. De evaluatie van de onderzoekscompetentie is kwaliteitsvol en transparant uitgewerkt. Deze evaluatie wordt wel procesmatig uitgewerkt waardoor er veel aandacht gaat naar het ondersteunen en bijsturen van het leerproces.

De evaluatie in het kader van het behalen van het attest bedrijfsbeheer gebeurt op basis van een volledige en overzichtelijk uitgewerkte checklist. Bij deze evaluatie worden zowel bepaalde vaardigheden geëvalueerd naar aanleiding van observaties van de leerlingen bij hun functioneren in het studentenbedrijf als competenties via toetsen. Het proces-verbaal van de delibererende klassenraden motiveert de beslissingen inzake bedrijfsbeheer correct.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerlingen worden ondersteund bij hun leerproces. Er wordt veel aandacht geschonken aan de nodige herhaling voor en feedback na toetsen en examens. Verder hebben de leerlingen de mogelijkheid om bijkomende oefeningen of bijlessen te vragen, maar hiervan wordt veeleer sporadisch gebruik gemaakt. Bij duidelijke tekorten wordt er ook gericht geredieerd. De preventieve aandacht voor leerbegeleiding via een aangepaste didactische aanpak tijdens de lessen blijft nog beperkt. Enerzijds is het wel zo dat door de kleine klasgroepen er aandacht kan worden gegeven aan individuele leernoden. Anderzijds blijft het gericht creëren van mogelijkheden tot differentiatie via activerende opdrachten beperkt. Daardoor zijn er minder mogelijkheden om individueel aangepaste feedback te geven op specifieke competenties (zowel vakspecifiek als op het vlak van zelfregulatie). Ook op het vlak van taalgericht vakonderwijs worden hierdoor kansen gemist. Verder krijgen studievaardigheden, zoals leren schematiseren, nog te weinig structurele aandacht tijdens de lessen.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Overleg

Er is een goede vakgroepwerking met veel formeel en informeel overleg. Specifiek vakoverleg met leraren buiten de school gebeurt niet. Er is aandacht voor nascholing, waarbij de verworven inzichten ook in de praktijk worden omgezet. De eigen klaspraktijk wordt opnieuw in vraag gesteld, geoptimaliseerd en bijgestuurd. De grote betrokkenheid en inzet vormen een waarborg voor het zoeken naar oplossingen voor de hiervoor gestelde uitdagingen.

3.1.1.8 Engels en Nederlands in tso derde graad in de studierichtingen Fotografie (leerplan 2002/268 en leerplan 2004/080)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen voor de basisvorming worden voldoende gerealiseerd. De evaluatiepraktijk gaat in voldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Alle eindtermen en leerplandoelen worden in beide talen aangeboden. Het geïntegreerd karakter van de vier vaardigheden (luisteren, spreken/gesprekken voeren en schrijven) wordt bewaakt.

De leraren stellen alles in het werk om de interculturele competentie en de communicatieve vaardigheden te trainen.

Bij gebrek aan de gepaste infrastructuur, leermiddelen en ICT-ondersteuning blijft het trainen van kijk- en luistervaardigheid door de leerlingen tijdens de lessen eerder beperkt.

Voor beide talen voldoet de leesvaardigheidstraining en is het gamma van tekstsoorten voldoende gevarieerd. De training van schrijfvaardigheid is in beide talen structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces.

Voor Nederlands krijgen de leerlingen voldoende kansen om onder begeleiding hun schrijfvaardigheid te oefenen.

De spreek- en gespreksvaardigheid voldoen. De nadruk ligt voornamelijk op het trainen van spreekvaardigheid en minder op gespreksvaardigheid. De specifieke gespreksvaardigheden en –strategieën zoals anticiperen, parafraseren, samenvatten en concluderen worden onvoldoende geoefend tijdens de lessen.

Er is voldoende aandacht voor de algemene leerstrategieën (OVUR) en voor specifieke strategieën eigen aan de verschillende vaardigheden. De leerlingen leren om de verschillende structuren toe te passen in de vaardigheidsoopdrachten. De transfer van de taalstrategieën naar de zaakvakken is evenwel niet duidelijk.

De Engelstalige cultuur wordt in de klas gebracht via authentiek lees-, luister- en beeldmateriaal. Tijdens de lessen Engels zijn de leerlingen vertrouwd met het natuurlijke spreekritme van native speakers en de realiteit van taalvariatie in Engelstalige gebieden.

De leerlingenresultaten voldoen voor Engels en zijn eerder zwak voor Nederlands. Een Franssprekende achtergrond, maar ook een nonchalante houding van sommige leerlingen (taken niet maken of te laat indienen) liggen volgens de leraren aan de basis hiervan.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De uitrusting voldoet niet voor alle lessen aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. De leraren kunnen niet beschikken over een taalkrachtig ingericht leslokaal met het nodige ondersteunende materiaal of met verwijzingen naar de talige cultuur. De klasopstelling – veelal de traditionele busopstelling – is niet bevorderlijk voor een vlotte communicatie en interactie tussen de leerlingen. Sommige lokalen zijn uitgerust met een lerarencomputer met internetverbinding. De leerlingen krijgen onvoldoende kansen om tijdens de lessen de informatieverwerving en -werking te oefenen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is transparant, volledig en evenwichtig. De vakgroep heeft afspraken gemaakt rond evaluatie. De nadruk ligt duidelijk op de vaardigheden. Mondelinge en schriftelijke taken en toetsen vormen de basis van de beoordeling van de vaardigheden luisteren, schrijven, spreken en lezen. Ook boekverslagen, actualiteitsopdrachten, leesportfolio e.d. maken deel uit van de evaluatie. De verhouding van punten toegekend aan kennis en vaardigheden ligt niet vast maar is taakgebonden en afhankelijk van de beoogde leerplandoelen. Vormen van zelfevaluatie komen voor als reflectie op de eigen schrijfproducten. Individuele spreek- en schrijfmomenten krijgen de nodige aandacht en feedback. De bereidheid om correct Nederlands te spreken en te schrijven is de belangrijkste vakattitude, die steeds wordt bewaakt. Voor de proefwerkvragen is het niet voor alle vragen duidelijk welke eindterm of leerplandoelstelling wordt beoogd. De puntenverdeling is duidelijk en gespreid over taalbeschouwing (taalgebruik en taalsysteem) woordenschat, lezen, schrijven, spreken, luisteren en de leesportfolio. Sterk is het leerondersteunend karakter van de beoordelingscriteria, die duidelijk aangeven wat van de leerling wordt verwacht en wat het gewenste resultaat kan zijn.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen in een positief leerklimaat: de communicatie is laagdrempelig en de leerlingen worden uitdrukkelijk aangemoedigd tot interactie. In de lessen Engels overheerst het onderwijsleergesprek. Aanzetten tot planmatig leren en het stimuleren van zelfstandig werk via uitdagende opdrachten blijven beperkt. Leerlingactieve werkvormen worden sporadisch ingezet in functie van het trainen van taalvaardigheid. Stappenplannen bij schrijfopdrachten en strategieën om op leerlingenniveau het eigen taalleerproces autonoom te evalueren en bij te sturen worden voor Nederlands regelmatig aangebracht. De beginsituatie van de leerlingen is voor het vak Engels zeer divers, maar wordt nog niet in kaart gebracht met het oog op een gerichte remediëring. De leraren bieden begeleiding in geval van tegenvallende leerprestaties. Voor leerlingen met leerstoornissen worden maatregelen getroffen.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De leraren volgden recent nascholing. De gevolgde nascholing wordt doorgegeven aan collega's via mondelinge feedback. De vakgroep werkt samen met externe partners (o.a. pedagogische begeleidingsdienst, hogescholen en universiteiten, bibliotheken) om de taalvaardigheid van de leerlingen aan te scherpen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het onderzoek met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en het bijhorend advies heeft enkel betrekking op de vestigingsplaats Sint-Guidostraat 73 en 77. Tijdens de doorlichting werd namelijk vastgesteld dat leerlingen van het Koninklijk Atheneum Anderlecht les volgen op de Academie voor beeldende kunsten even verderop gelegen. Deze locatie werd onderzocht tijdens de doorlichting van 12/10/2014 en heeft een advies beperkt gunstig in de tijd gekregen. Er dient op toegekeken te worden dat de leerlingen niet blootgesteld worden aan risico's op deze vestiging.

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. De interne preventiedienst heeft de meeste risico's in kaart gebracht en mede met de ondersteuning van de scholengroep opgelost. Er kan nog extra aandacht geschonken worden aan het aanbrengen van de pictogrammen betreffende evacuatie. Ook beschikt de school niet over een verzorgingslokaal of verzorgingsruimte die voorzien is met een minimum aan noodzakelijke uitrusting.

Het Koninklijk Atheneum Anderlecht krijgt, gezien de nodige dynamiek, een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van kleinere tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiesysteem met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De leerbegeleiding wordt verantwoord vanuit een geïntegreerde visie op leerlingenbegeleiding met als doelstellingen het totale welbevinden van de leerlingen na te streven, hun motivatie voor leren te verhogen en hun studieloopbaan te optimaliseren. Deze visie sluit aan bij het pedagogisch project van de school en bij het profiel van de leerlingen. De leerbegeleiding maakt samen met het talenbeleid deel uit van het GOK-beleid, dat geregeld wordt geëvalueerd en bijgestuurd. De samenhang met de doelstellingen van de vakoverschrijdende eindtermen leren leren wordt nog niet als referentiepunt gebruikt. Behalve in de eerste graad in de taalvakken is er weinig te merken van vakoverschrijdende leerondersteuning. De visie op remediëring is niet geformuleerd op schoolniveau. De leraren begeleiden individueel leerlingen met studieproblemen, specifieke leerproblemen en –stoornissen. Doorgaans krijgen de leerlingen inhaallessen, huiswerkbegeleiding, taalondersteuning aangeboden of worden ze geïnformeerd over bijkomend studiemateriaal. De effecten van de individuele opvolging van de remediëring zijn niet altijd duidelijk.

Ondersteuning De school heeft twee personeelsleden gedeeltelijk vrijgesteld voor het bewaken van het geheel van de leerlingenbegeleiding. Ze hanteert een getrappt systeem met de leraar als eerste verantwoordelijke, vervolgens de klastitularis en de leerlingenbegeleiders. In noodgevallen wordt het clb ingeschakeld. De betrokkenheid en aanwezigheid van het clb in de school is beperkt. Voor het uitwerken van de acties werkt de school samen met externen zoals de pedagogische begeleidingsdienst, universiteiten en hogescholen.

Behalve examens inkijken zijn er geen schoolbrede afspraken over de relatie tussen evaluatie en leerbegeleiding. Leren leren is in de eerste graad structureel ingebouwd in een aantal vakken. Daar slagen de leraren er in het leesniveau van de leerlingen te verhogen en met stappenplannen zoals OVUR te werken. De aandacht voor leren leren is in de bovenbouw nog te recent gestart om effecten te kunnen meten. Curatief biedt de school inhaallessen aan tijdens de middagpauze. Een aantal acties zoals een individueel leerondersteund project (met vrijwillige deelname), sporadisch hertoetsen of de schrijfportfolio in de tweede graad (geïntegreerd in het curriculum) zijn waardevolle initiatieven om de leerlingen bijkomend te remediëren in de bovenbouw. Deze remediëringsacties zijn te vrijwillig, vrijblijvend en leraargebonden om de verwachte resultaten op te leveren. Er is aandacht voor de leerhouding via het attituderapport.

Doeltreffendheid Door het gemis aan concrete doelen heeft de school nog geen systeem uitgewerkt om de effecten van de leerbegeleiding te meten. Via terugkoppeling naar de begeleidende klassenraad worden de effecten van de leerbegeleiding wel beperkt opgevolgd. Het digitale leerlingenvolgsysteem bevat informatie over remediëren. Deze informatie is leraargebonden, zowel omdat de verwachtingen die de school stelt op het vlak van het voorzien van vakgebonden remediëring, als op het vlak van het informeren over deze remediëring in het leerlingvolgsysteem momenteel nog te algemeen blijven. De school heeft nog

geen duidelijk beleid ontwikkeld met betrekking tot een meer concrete aanpak van de vakgerichte remediëring, van de rapportering hierover en van de opvolging van de resultaten hiervan. In de leerlingennotities zijn sporen van leerondersteuning te vinden. Het betreft vooral aspecten rond planning, studiemethode, de OVUR-werkwijze (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflectie) en de zelfinschatting van attitudes en vaardigheden. Afhankelijk van de leerkracht is er aanvullende informatie bedoeld voor de proefwerkperiodes (o.a. overzichten behandelde leerstof). Verder wordt de leerlingenagenda zelden benut als communicatiemiddel om de ouders over de leervorderingen van hun kinderen te informeren.

De leerlingen met leerproblemen krijgen een individueel begeleidingsplan. Dit plan wordt gedurende het jaar op twee tijdstippen geëvalueerd samen met de leerlingen.

Een groeilijn voor het leren leren en voor de ontwikkeling naar een grotere mate van zelfstandig leren van de eerste graad naar de derde graad toe, is minder zichtbaar. Structureel worden daartoe wel de eerste stappen ondernomen via de ondersteunende vakken in het complementair gedeelte. De individuele leraren en klassenraad waken erover dat leerlingen met tegenvallende resultaten een beroep kunnen doen op vakremediëring.

Ontwikkeling Er zijn de klassieke acties op schakelmomenten (infomomenten met betrekking tot studiekeuzemogelijkheden na de eerste, tweede en derde graad). Ook nieuwe initiatieven worden ingezet: in de tweede en derde graad aso wordt de 'leerlijn onderzoekcompetenties' benaderd als een bijdrage tot de schoolloopbaanbegeleiding. Er zijn specifieke initiatieven voor het kso, zoals i.v.m. de audiovisuele sector en de media. Ook de geïntegreerde proef staat in het teken van studie- en beroepskeuze.

Op basis van een zelfevaluatie (OLB-scan) zijn enkele aanpassingen doorgevoerd. In de eerste graad zijn zelfconceptverheldering en keuzebekwaamheid recentelijk versterkt. De acties in de tweede graad maken ook deel uit van een recent vernieuwde werking.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een visietekst ontwikkeld. Deze tekst behandelt vooral een aantal organisatorische aspecten. Daaruit kunnen enkele krachtlijnen worden afgeleid zoals de toekenning van een relatief groot gewicht aan het dagelijks werk, dat onderwijsvorm- of graadafhankelijk voor 40 tot 50 % het puntentotaal bepaalt. Deze afspraken kunnen een basis vormen voor de ondersteuning van een meer formatieve evaluatie voorafgaand aan de examens. Er worden duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de evaluatie van de onderzoekscompetentie en de geïntegreerde proef. Vakgroepen worden aangezet om te onderzoeken of de evaluatie voldoende representatief is in verhouding tot het leerplan. Op deze wijze tracht de school de representativiteit en het niveau van de evaluatie te bewaken.

In de visietekst worden ook afspraken gemaakt op het vlak van de beoordeling van attitudes. Elke leraar beoordeelt per rapportperiode de leefattitudes van de leerlingen volgens de kernwaarden van de school. Verder worden ook de afwezigheden en het te laat komen beoordeeld via een samenvattende schaal. De taalvaardigheid van de leerlingen wordt uitgedrukt in een woordverslag op het rapport. De school is er in geslaagd om deze algemene beoordeling van de attitudes los te koppelen van het beheersen van de leerinhouden. Daarnaast bepalen de vakgroepen en leraren zelf voor welk percentage (vaak 20 %) vakspecifieke attitudes en vaardigheden meetellen bij het dagelijks werk. Ook al wordt er verwacht dat deze conform zijn met het leerplan, toch hebben deze soms nog een sterk algemeen attitudinaal karakter. Verder wordt de evaluatie niet steeds voldoende geoperationaliseerd waardoor het onduidelijk is hoe de scores worden toegekend.

De school zet in deze visietekst de eerste stappen om leraren via de evaluatie meer gericht het leerproces te laten ondersteunen. De wijze waarop deze formatieve evaluatie dan vorm moet krijgen, wordt echter nog onvoldoende geconcretiseerd. Verder is er op schoolniveau nog onvoldoende nagedacht over recente ontwikkelingen zoals het competentiegericht evalueren, het inschakelen van zelf- en peer evaluatie (wel bij het evalueren van de onderzoekscompetentie en de geïntegreerde proef), het aanzetten tot reflectie over de evaluatie en studie-aanpak door de leerlingen. Ook verduidelijkt de school nog onvoldoende hoe zij via procesevaluatie en systemen van hertoetsing het leerproces van de leerlingen en de loopbaan willen ondersteunen. Leraar- en vakgebonden zijn er nochtans wel verschillende voorbeelden van goede praktijk, maar er is nog te weinig multiplicatie.

Ondersteuning De school ondersteunt de evaluatiepraktijk met een aantal praktische en organisatorische richtlijnen. Die hebben o.a. betrekking op het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal, het gewicht van de examenperiodes, de toegelaten hulpmiddelen bij de examens. Verder worden van elke leraar vakrichtlijnen voor de leerlingen met betrekking tot de evaluatie verwacht die ook in de vakgroepen werden besproken. Deze worden enerzijds vaak goed uitgewerkt, anderzijds worden soms afspraken opgenomen die ingaan tegen het evaluatiebeleid van de school (bijv. met betrekking tot de afspraak om geen nul te geven bij afwezigheid of fraude). De evaluatieresultaten worden geregistreerd op het elektronisch leerplatform en dit wordt ook gecommuniceerd naar de leerlingen én de ouders.

Over andere aspecten zoals de inhoud en frequentie van taken en toetsen, het geven van feedback na toetsen en examens aan de leerlingen, afspraken op het vlak van mondelinge en schriftelijke examens, formatieve evaluatie, competentiegericht evalueren zijn er schoolbreed geen of beperkte afspraken gemaakt. Daarvoor worden de vakgroepen en de individuele leraren verantwoordelijk gesteld, wat gepaard gaat met een aantal voorbeelden van goede praktijk, maar ook met tekorten en werkpunten. Er worden stappen gezet om de leerbegeleiding en de evaluatie aan elkaar te koppelen, maar dit is binnen de schoolvisie nog weinig uitgewerkt via concrete verwachtingen met betrekking tot aanpak van remediëring, werkvormen en vormen van evaluatie. Individuele vakspecifieke remediëring blijft daardoor leraarafhankelijk, vaak van een goede kwaliteit, maar soms ook te beperkt uitgewerkt.

Met het oog op het nemen van eindbeslissingen heeft de school nog onvoldoende duidelijke deliberatiecriteria ontwikkeld. Daardoor bestaat het risico dat de eindbeslissing te veel afhankelijk wordt gemaakt van de toevallige samenstelling van de klassenraad. Op basis van een studie van de attesteringen van de twee voorbije schooljaren gekoppeld aan de resultaten van de leerlingen blijkt echter dat deze correct worden toegekend. De school heeft op dat vlak een positieve evolutie doorgemaakt. Zo verlopen de deliberaties vlotter dan de voorafgaande schooljaren, ook mede dankzij de meer concrete informatie op vlak van remediëring in het leerlingvolgsysteem. Het aantal B en C-attesten zijn sinds vorig schooljaar gestegen. Deze attesten kunnen steeds goed verantwoord worden en wijzen op een leerlinggerichte deliberatie. De uitgestelde beslissingen blijven uitzonderlijk. De school legt vaak vakantietaken op maar zoals het hoort tellen deze niet mee bij de evaluatie van het volgend schooljaar en hebben ze een duidelijk remediërend doel. Waarschuwingen worden geleidelijk aan en duidelijk aangekondigd bij leerlingen en ouders in de loop van het schooljaar, waarbij ook telkens wordt verwezen naar remediëring en de mate waarin daarop al dan niet werd ingegaan. Deze waarschuwingen worden dan op het einde van het schooljaar opgenomen in het rapport en in het advies. Uit een steekproef tijdens de doorlichting blijkt dat de B- en C-attesten voldoende gemotiveerd worden. De verwijzing naar remediëring in de loop van het schooljaar wordt echter nog onvoldoende opgenomen. De school stelt zich hierdoor kwetsbaar op bij eventuele beroepsprocedures. De adviezen (a fortiori bij B-attesten) zijn weinig concreet uitgewerkt waardoor deze de schoolloopbaanbegeleiding onvoldoende ondersteunen.

Doeltreffendheid Het steeds duidelijker verantwoordelijk stellen van individuele leraren en vakgroepen voor de kwaliteit van de evaluatie leidt tot voorbeelden van goede praktijk. Toch blijkt uit het erkenningsonderzoek ook dat de representativiteit en het niveau van de evaluatie soms maar nipt voldoen. Sommige leraren hechten veel belang aan het reproducerend bevragen van kennis en minder aan toepassingsvaardigheden of inzicht. Bij het onderzoek naar de ingevulde examens blijkt dat er soms mild wordt geëvalueerd in de zin dat voor beperkt geformuleerde antwoorden toch nog veel punten worden gegeven. Deze situatie doet zich echter in verhouding vooral voor in de eerste graad waar de school zich als doel stelt om zoveel mogelijk te werken aan leerachterstand. Verder is er ook een duidelijk hergebruik van examens. Naar de derde graad toe merken we wel dat het niveau van de evaluatie vaak voldoende hoog is waardoor de vereisten voor het uitreiken van diploma's worden gehonoreerd. Toch is het studiesucces van de afgestudeerden in het hoger onderwijs in vergelijking met de Vlaamse gemiddelden zwak. Een kanttekening hierbij is dat het gaat om cijfers over de periode 2007-2011 waardoor de recente resultaten van de school niet in rekening kunnen worden gebracht. De schoolleiding legt de oorzaken voor het minder goed presteren van de leerlingen hoofdzakelijk bij een verkeerde studiekeuze, een gebrekkige kennis van het Nederlands en een gebrek aan studievoordigheden. Als reactie zet de school de laatste jaren echter sterk in op het gericht werken aan deze studievoordigheden via specifieke vakken in het complementair deel.

Ontwikkeling Op schoolniveau werden tijdens de voorbije schooljaren een aantal initiatieven genomen om te werken aan het evaluatiebeleid. Zo werd, vanuit een nieuw opgerichte werkgroep evaluatie in wisselwerking met de pedagogische raad, een visietekst ontwikkeld en werd het leerlingvolgsysteem verder uitgewerkt. Wat betreft het voeren van een gericht professionaliseringsbeleid met betrekking tot evaluatie werd van de vakgroepen gevraagd om een vakinformatiedossier uit te werken met ook aandacht voor evaluatie. Een voorafgaande bredere bewustwording en professionalisering via bijvoorbeeld pedagogische studiedagen en gerichte nascholingsinitiatieven was er echter niet. Op individuele basis werden, gespreid over de ganse personeelsgroep, tijdens de voorbije schooljaren slechts een beperkt aantal nascholingen gevolgd die verband hielden met de evaluatieproblematiek. Ook binnen de kwaliteitszorg was er nog weinig gerichte aandacht voor het verzamelen en analyseren van gegevens met betrekking tot de evaluatiepraktijk.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Besluitvorming, kwaliteitszorg, leiderschap, talenbeleid en visieontwikkeling	Het GO! atheneum Anderlecht betreft één administratief instellingsnummer maar omvat vier vestigingsplaatsen waarvan er drie volledig onder het pedagogisch beleid van een andere school en directie vallen. Zo valt de basisoptie artistieke vorming die doorgaat op de campus atheneum Anderlecht onder het pedagogisch beleid van deze school, maar valt de basisoptie artistieke vorming die doorgaat in het atheneum Brussel onder het beleid van het atheneum Brussel. Verder valt de eerste graad B-stroom onder het pedagogisch beleid van de Campus Nightingale en de studierichting Handel in de tweede en derde graad onder KA Toverfluit. Binnen het masterplan van de scholengroep wordt de studierichting Handel vanaf volgend schooljaar ook administratief overgeheveld naar KA Toverfluit. De directeur van het KA Anderlecht is op papier eindverantwoordelijke voor deze vestigingsplaatsen, maar neemt in de praktijk enkel het schoolbeleid en de schoolorganisatie van de vestiging in Anderlecht voor zijn rekening. Op het niveau van de scholengroep is er maandelijks een formeel overleg met alle directeurs van het secundair onderwijs in Brussel, waarbij er aandacht is voor het nakomen van mogelijke administratieve verantwoordelijkheden in de vestigingsplaatsen waarover men geen pedagogische bevoegdheid heeft.
--	---

Het KA Anderlecht kent een nieuwe doorstart na een moeilijke periode die gepaard ging met voortdurende directiewissels. De directeur, die de school nu sinds het derde schooljaar aanstuurt, is er in geslaagd om op een participatieve wijze meer orde, rust en duidelijkheid te creëren. Dit wordt ook ondersteund door een perspectief op een betere schoolinfrastructuur. Daarnaast zet de directeur in op meer betrokkenheid bij de uitwerking van het beleid via verschillende werkgroepen, waardoor steeds meer leden van het schoolteam concreet meewerken aan dit beleid. Dit uit zich verder in het ontstaan van een directieteam ('Q5') en in de voortdurende aftoetsing van beleidsbeslissingen bij de pedagogische raad.

Het Atheneum Anderlecht profileert zich als een Nederlandstalige school met bijzondere aandacht voor een brede en kwaliteitsvolle basisvorming, voor discipline en een goed uitgewerkte begeleiding van haar leerlingen. In het kader van het masterplan van de scholengroep profileert de school zich verder als een artistiek gerichte school. In haar schoolwerkplan onderschrijft de school het Pedagogisch Project van het GO! en koppelt hieraan haar eigen visie. De visieontwikkeling en beleidsbeslissingen gaan daarbij verder dan een dagdagelijkse aansturing van de schoolorganisatie. Er is een groeiende aandacht voor een resultaatgerichte aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen (curriculum, evaluatiebeleid en leerbegeleiding). Zo werden onder meer op curriculair vlak beslissingen genomen om via het complementair deel meer aandacht te hebben voor het werken aan leren leren. Er werd een leerlijn uitgewerkt en geïmplementeerd op het vlak van de onderzoekscompetentie. Vakgroepen worden aangezet om te onderzoeken of de evaluatie voldoende representatief is in verhouding tot het leerplan. Er worden verwachtingen gesteld op het vlak van remediëring, ook binnen een digitaal leerlingvolgsysteem. De aanvangsbegeleiding en het professionaliseringsbeleid werden verder uitgewerkt. Op deze wijze slaagt de directie er in om het schoolteam zich te laten focussen op haar kerntaak, het ontwikkelen van

onderwijsleerprocessen. Dit wordt ook ondersteund door het sterke engagement van de leraren.

Toch zijn er hierbij nog een aantal duidelijke uitdagingen aan te gaan. Deze hebben te maken met het aanzetten van het schoolteam om na te denken over (waar nodig) innovatieve werkwijzen om gericht in te spelen op de benodigde leerprocessen van de doelgroep. Het gaat daarbij om het verder ontwikkelen van differentiërende, activerende werkvormen, taalgericht vakonderwijs, procesevaluatie, aandacht voor zelfsturing en leren leren, vakgerichte remediëring. Dit kan tevens als basis dienen voor het verder uitwerken van een vakgerichte leerbegeleiding op de eerste lijn. Belangrijk, maar veeleer te situeren op het niveau van het beleid van de scholengroep is het verder zetten van de inhaalbeweging op het vlak van infrastructuur en uitrusting om een volledige leerplanrealisatie mogelijk te maken. Eenmaal deze betere infrastructuur er zal zijn, is het ook belangrijk om de onderwijsorganisatie beter af te stemmen op de leerplanrealisatie, met aandacht voor het bewaken van de onderwijstijd, het zorgen voor voldoende continuïteit in de lesopdrachten waarbij ook ervaring met de verschillende leerjaren van een graad kan worden opgedaan door eenzelfde leerkracht.

De school heeft al jaren expertise opgebouwd rond de preventie, het vaststellen en remediëren van taalachterstanden. Met de keuze voor de prioritaire thema's 'taalvaardigheid' en 'preventie-en remediëring' in haar GOK-werking onderschrijft de school het belang van het versterken van de taalvaardigheid in relatie tot de leervordering. Ze streeft er naar om de communicatie en interactie met alle leerlingen maximaal te ontplooiën. Deze visie is sinds de vorige doorlichting nog sterker verankerd in de eerste graad. De werkgroep taalbeleid werkt de acties uit en stuurt het schoolteam aan. Uit elke vakgroep wordt een taalverantwoordelijke afgevaardigd naar de werkgroep om mee de hoofddoelstelling 'het taalgericht lesgeven in alle vakken gestalte geven' na te streven. De directie ondersteunt het taalbeleid actief. De investering in bijkomende lesuren taal in de eerste en tweede graad en de verschillende ondersteunings- en professionaliseringsinitiatieven creëren een groot draagvlak. Hierdoor verwezenlijkt de school vakdoorbrekend en efficiënt taalversterkend onderwijs. De leerlingen geven blijk van voldoende spreekdurf hoewel zij vaak instromen met een achterstand voor woordenschat en onvoldoende grammaticale voorkennis om de vereiste spreek- en schrijfvaardigheid in het Nederlands vlot te ontwikkelen. In de eerste graad resulteert dat in een aantoonbare taalvordering bij heel wat leerlingen. De school slaagt er evenwel in mindere mate in om in de tweede en derde graad een gelijkaardig rendement als in de eerste graad aan te tonen. Ondanks de duidelijke en specifieke doelstellingen/acties en de talige interactie in de klas tijdens sommige lessen, worden de leerlingen onvoldoende aan het werk gezet om aan het eigen leerproces zelfstandig te werken. Een discontinuïteit in de lesgevers voor een aantal vakken kan hiervan mede de oorzaak zijn. De school is zich hiervan bewust.

De wettelijke participatieorganen (de schoolraad, de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad) zijn aanwezig en beogen de samenwerking van de onderwijsbetrokkenen bij het realiseren van de onderwijs- en opvoedkundige opdrachten van de school. In de schoolraad zijn geen vertegenwoordigers van de allochtone gemeenschap. Er is een ouderraad. Deze functioneert nog niet optimaal, maar hieraan wordt gewerkt via twee 'brede school'-projecten en via

de 'Vriendenkring de KAameraden', die een bijkomende link met de ouders probeert te leggen en de school ondersteunt qua netwerking. Er is een basiscomité dat correct functioneert. Er is een autonoom functionerende en representatieve leerlingenraad. De informatiedoorstroom van alle overleg- en adviesorganen gebeurt via voldoende frequente personeelsvergaderingen en via verspreiding van de verslagen in de digitale leeromgeving. De pedagogische raad heeft een belangrijke inbreng bij het nemen van beleidsbeslissingen en het bijsturen van de schoolwerking. Deze raad vormt een representatieve vertegenwoordiging van het schoolteam. Verder heeft de directeur er voor geopteerd om een breder ondersteunend middenkader uit te bouwen en om voor thema's waarvoor een visie en concreet beleid wordt uitgewerkt ad hoc werkgroepen samen te stellen. Deze aanpak heeft voor een aantal belangrijke aspecten van de schoolwerking gezorgd voor een voldoende breed draagvlak. Een uitdaging bestaat er nu in om het schoolteam ook te betrekken bij een aanpak om nog doelgerichter in te spelen op de benodigde leerprocessen bij de leerlingen. Omdat het hier gaat om een meer diepgaande innovatie zal er moeten worden gezocht naar een betere wisselwerking tussen bewustwording, professionalisering, het gezamenlijk komen tot concrete werkwijzen en een verdere responsabilisering van alle leraren via onder meer de aansturing van de vakgroepwerking, de werking van de klassenraden en via goed onderbouwde functioneringsgesprekken met alle leraren.

Sinds zijn aantreden heeft de directeur van kwaliteitszorg geleidelijk aan een belangrijk aandachtspunt gemaakt. Het werken aan leerwinst binnen de context van de school en het welbevinden, van leerlingen zowel als personeel, vormt daarbij het uitgangspunt en een graadmeter. Tijdens een recente pedagogische studiedag werd doorgedacht over beleidsvoerend vermogen en de betrokkenheid van het schoolteam daarbij. Ter ondersteuning werden enquêtes gehouden bij het personeel waaruit belangrijke werkpunten naar voor kwamen (onder meer op het vlak van infrastructuur, gebrek aan interne communicatie/multiplicatie van professionaliteit, roddelcultuur). Verder werden enquêtes gehouden bij de leerlingen (welbevinden) en bij de ouders (in verband met het functioneren van de school). Andere initiatieven op vlak van kwaliteitszorg zijn de controle van de jaarvorderingsplannen, het linken van de leerplandoelen aan de evaluatie, het in kaart brengen van de VOET. Er werden een kwaliteitsteam en -coördinator aangesteld waarmee men het werken rond kwaliteit wil centraliseren. Een al te formele aanpak hiervan kan echter de gedragenheid bij het volledige schoolteam ondergraven. De school verzamelt en analyseert nog maar weinig concrete gegevens op het vlak van de onderwijsleerprocessen, de (vakgerichte) remediëring en de resultaten hiervan, als basis voor het bijsturen van het beleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het waken over een aangenaam leer- en leefklimaat.
- Het structureel ondersteunen van de leerbegeleiding, met inbegrip van het talenbeleid.
- De toegenomen aandacht voor orde, tucht en opvolging van afwezigheden.
- Het engagement van het schoolteam.
- Het uitwerken van leerlijnen op het vlak van onderzoekscompetentie.
- De organisatie van het beleid met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het actualiseren van visie en beleid.
- Het motiverend en ondersteunend leiding geven.
- De aandacht voor een participatieve besluitvorming.
- Het aansturen van de vakgroepwerking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het zorgen voor voldoende materiële uitrusting om een volledige leerplanrealisatie mogelijk te maken.
- Het integreren van ICT in de meeste vakken.
- De organisatie van de projecten in de eerste graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het bewaken van het beheersingsniveau in de leerlingenevaluatie.
- Het motiveren van de B- en C-attesten en deze motiveringen koppelen aan de leerbegeleiding.
- De schoolloopbaanbegeleiding ondersteunen door concreter uitgewerkte adviezen.
- Het integreren van leren leren in een aantal vakken.
- Het verminderen van het vrijblijvende karakter van de remediëring voor de leerlingen.
- Het verder uitwerken van een vakgerichte leerbegeleiding via differentiërende, activerende werkvormen en via taalgericht vakonderwijs.
- Het afstemmen van de onderwijsorganisatie (onderwijstijd, lesopdrachten) op de leerplanrealisatie.
- Het werken aan een bredere onderwijskundige bewustwording en professionalisering van een aantal vakgroepen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het innovatief ontwikkelen van een gedragen onderwijskundig beleid dat nog meer gericht is op de benodigde leerprocessen bij de doelgroep.
- Het verder zetten van de inhaalbeweging op het vlak van infrastructuur en uitrusting.
- De verdere aandacht voor het responsabiliseren van leraren via onder meer de aansturing van de vakgroepwerking, de werking van de klassenraden en via functioneringsgesprekken.
- De kwaliteitszorg versterken door meer gerichte gegevensverzameling op het vlak van de onderwijsleerprocessen, de vakgerichte remediëring en de resultaten hiervan.
- Het brengen van meer stabiliteit en continuïteit in de lesopdrachten.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor economie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen. (opvolging inspectie)
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor techniek in het eerste jaar van de eerste graad A-stroom en in de basisoptie Moderne wetenschappen. (opvolging inspectie)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek	economie

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **21-02-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wouter SCHELFHOUT de inspecteur-verslaggever	Erik VAN DEN BERGHE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	